

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2219/2019
05.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 805/19 од 21.02.2019. године, у седници већа од 05.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Сомбору П 1295/18 од 07.12.2018. године и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 805/19 од 21.02.2019. године, тако што се као неоснован **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се утврди да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалишта на територији седам неразвијених општина - Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље, повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца као учесника рата 1999. године, а који није наведен у наведеном закључку.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА из ... да туженој Републици Србији, Министарству одбране, на име трошкова поступка исплати 90.000,00 динара у року од 15 дана по пријему судске одлуке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 1295/18 од 07.12.2018. године усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалишта на територији седам неразвијених општина - Куршумлије, Блаца, Бојника, Лебана, Житорађе, Дољевца и Прокупља, повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца као учесника рата 1999.

године, а који није наведен у напред наведеном закључку. Тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 29.000,00 динара са каматом.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 805/19 од 21.02.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужене, а првостепена пресуда Вишег суда у Сомбору П 1295/18 од 07.12.2018. године потврђена. Захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка су одбијени.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11, 55/14) и члана 41. став 4. Закона о забрани дискриминације ("Службени гласник РС" 29/2009), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се налазио на одслужењу војног рока у периоду од 24.03.1999. до 29.06.1999. године у Војној пошти ...-..., ..., а учествовао је у рату од 24.03.1999. до 26.06.1999. године као припадник исте војне поште што му је и убележено у војној књижици. Примао је војничку плату у симболичким износима али не и ратне дневнице. Тужилац није подносио тужбу нити се писмено обраћао туженој ради мирног решења већ је ово прва и једина тужба коју је поднео везано за његово учешће у рату. Тужилац живи у ... . Између Владе Републике Србије и ратних војних резервиста из тзв. неразвијених општина Куршумлије, Лебана, Бојника, Житорађе, Дољевца, Прокупља и Блаца 11.01.2008. године закључен је споразум којим је регулисана исплата помоћи поменутих општинама у 2008. години у укупном износу од 2.000.000.000,00 динара. Договорено је да ће критеријуме за расподелу новчане помоћи утврдити Комисија састављена од представника локалних управа и представника самих резервиста, а као јединствени критеријуми за стицање права за добијање помоћи споразумом су одређени: достављање правноснажних пресуда донетих на основу одрицања од тужбених захтева ратних војних резервиста из напред наведених општина пред надлежним судовима против Републике Србије, а по основу исплате накнаде те је договорено да временски период који се узима у обзир код стицања права на новчану накнаду износи максимално 78 дана проведених на ратишту. Влада Републике Србије је 17.01.2008. године донела Закључак број 401-161/2008-1 којим је прихватила информацију о потреби обезбеђења средстава остварених у поступку приватизације за исплату помоћи неразвијеним општинама која се саставни део овог закључка. У том закључку је наведено да ће се део средстава остварених у поступку приватизације у 2007. години у износу од 2.000.000.000,00 динара пренети на посебне рачуне поменутих неразвијених општина за напред наведене намене, а расподела средстава ће се вршити у складу са поменутих критеријумима. Министарство рада и социјалне политике Републике Србије је 07.04.2008. године усвојило информацију о начину решавања исплате накнаде за ангажовање лица у резервном саставу односно ратних ветерана у оружаним акцијама од 17.08.1990. године и у рату у СРЈ 1999. године

којим је предложено да се донесе пропис за решавање питања основаности потраживања ратних дневница као и да се јединствено и систематски уреди питање исплате накнаде за ангажовање лица у резервним саставима у поменутим ратовима, а да буду обухваћени сви резервисти и ратни војни ветерани.

Полазећи од напред наведеног нижестепени судови налазе да тужиоцу, коме нису исплаћене дневнице за учешће у рату, припада право на исплату истих без обзира што се налазио на редовном одслужењу војног рока, односно што није био у статусу ратног војног резерviste. Као посебан разлог за то судови наводе да је у закључку Комисије којим су утврђени критеријуми за доделу новчане помоћи војним резервистима из 1999. године општине Куршумлија прописано да право на исплату новчане помоћи у висини од 50% припадајућег износа дневнице имају и активна војна лица на одслужењу војног рока.

Основано тужена у ревизији истиче да су одлуке нижестепених судова донете уз погрешну примену материјалног права.

Европски суд за људска права је у својој одлуци *Okrpisz v. Germany* број 59140/00 од 25.10.2005. године навео да се под дискриминацијом подразумева неједнако поступање према лицима која се налазе у сличној или истој ситуацији без објективног и разумног оправдања када се оно заснива на неком личном својству. Предмет спора у овој парници се односи на питање да ли је тужилац, који има пребивалиште у ..., дискриминисан Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године у односу на друга лица на која се односи тај закључак а која имају пребивалишта на подручју неразвијених општина које су поменуте у закључку. За постојање дискриминације пре свега је неопходно да се лица налазе у сличној или истој ситуацији. Тужилац је за време ратних дејстава 1999. године био војник на одслужењу војног рока, а поменути Закључак Владе Републике Србије, који је по наводима тужбе и тужбеном захтеву дискриминаторски акт у тачки 5. предвиђа да право на добијање новчане помоћи има сваки ратни војни резервиста под условима који су даље прописани. Закон о Војсци Југославије ("Службени гласник СРЈ" 43/94... 44/99) који је важио у време када је тужилац учествовао у рату 1999. године у члану 7. прави разлику између сталног и резервног састава војске при чему у стални састав убраја војнике на служењу војног рока, а у резервни састав резервне војне обвезнике. Из напред наведеног несумњиво произилази да лице које се налази на редовном одслужењу војног рока према прописима који су важили и у време ратних дејстава, а и у време када је донет спорни Закључак Владе Републике Србије, се не може изједначити са лицем које је у резервном саставу војске. Како се Закључак Владе Републике Србије односи на лица у резервном саставу односно тзв. ратне војне резерviste, то произилази да тужилац у конкретном случају није у истој ситуацији као лица на која се односи наведени Закључак, а што је један од битних услова да се може говорити о постојању дискриминације. Чињеница да је у Закључку Комисије општине Куршумлија наведено да се право на исплату односе и на активне војнике на одслужењу војног рока не може у конкретном случају довести до другачијег закључка јер се предмет спора у овом случају не односи на тај закључак већ на Закључак Владе Републике Србије, а како је напред наведено.

С обзиром да су нижестепени судови због погрешне примене материјалног права усвојили тужбени захтев, то је овај суд преиначио нижестепене одлуке и тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужена је у поступку по ревизији успела, а трошкове је определила за писање одговора на тужбу, жалбе и ревизије по АТ, а што износи 90.000,00 динара, па јој због тога овај суд и признаје наведени износ на основу члана 163. став 2. и члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић